

1. LUKU

KYLMÄ SADE VIILTÄÄ kasvojani jäisten partaterien lailla, mutta en välitä siitä. Hautaan leuan syvälle sadetakin kauluksen uumeniin, painan pääni ja työnnyn piiskaavaan tuuleen.

Pyöräilen hurjaa vauhtia kohti Bishop's Lacey'n kylää ja pakenen helvetin örkki-laumoja.

Kulun vuorokausi on ollut yhtä painajaista. En pysty ajattelemaan muuta kuin että minun on päästävä pois Buckshawista.

Gladysin renkaat natisevat äänekkäästi allamme. Pureva kylmyys on tunkeutunut sen teräsluihin ja tarttunut sen jarrukaapelijänteisiin. Se tärisee liukkaalla soratiellä, ja uhkaavasti tuntuu siltä että se saattaa luisua tieltä ja viskata minut jäiseen ojaan.

Tekee mieli huutaa tuuleen, mutta annan olla. Ainakin toisen meistä on pidettävä päänsä kylmänä.

Yritän saada ajatukseni järjestykseen.

Ensin minut karkotettiin Kanadaan ja sitten toisen kerran kotiin Neiti Bodycoten tyttökoulusta – se saattoi olla kaksinkertainen häpeä, tai sitten ei – mutta siitä huolimatta odotin että tapaisin perheeni: isän, kaksi isosiskoani Feelyn

ja Daffyn, keittäjäamme ja taloudenhoitajamme rouva Mulletin, sekä ennen muuta Doggerin, joka oli isän apumies ja oikea käsi.

Kuten jokainen Atlantin ylittäjä, myös minä haaveilin paluustani Englantiin. Isä, Feely ja Daffy olisivat tietenkin laiturilla minua vastassa, ja jopa Felicity-täti saattaisi olla paikalla. Ilmassa olisi pari hillittyä ilmapalloa ja lippu, jossa lukisi ”TERVETULOA KOTIIN, FLAVIA”, sen sellaista. Hillittyä toki, koska minun laillani yksikään de Luce ei esittele tunteitaan muille.

Mutta kun alus viimein saapui satamaan Southamptonissa, sateessa tumman sateenvarjon alla seisoivat vain liikku-maton Dogger.

Erossa olon synnyttämä vieraus sai minut ojentamaan käteni, vaikka sydämeni käskei antamaan karhunhalauksen. Kaduin sitä heti, mutta oli liian myöhäistä: hetki oli ohi ja tilaisuus mennyt sivu suun.

”Flavia-neiti, pahoin pelkään että joudun tuomaan huonoja uutisia”, Dogger sanoi. ”Eversti de Luce on sairastunut. Hän on sairaalassa keuhkokuumeen takia.”

”Isä? Sairaalassa? Hinleyssäkö?”

”Valitettavasti.”

”Meidän täytyy mennä hänen luokseen heti paikalla”, sanoin. ”Mihin kellonaikaan olemme siellä?”

Meillä oli vielä pitkä matka edessämme, Dogger selitti. Juna satamasta lähtisi kaksikymmentä yli viisi ja veisi meidät Lontooseen Waterloon asemalle, missä seitsemän jälkeen

rientäisimme taksiin ja ajaisimme kaupungin halki toiselle rautatieasemalle ja toiseen junaan.

Ilta olisi jo pitkällä päästessämme Doddingsleyhyn, ja ehtisimme Bishop's Laceyyn, Hinleyyn ja sairaalaan vasta paljon myöhemmin. Siinä vaiheessa vierailuaika olisi päätynyt jo aikaa sitten.

”Tohtori Darby varmasti...” sanoin.

Dogger kuitenkin pyöritti apeana päätään, ja vasta silloin ymmärsin, miten vakava isän tila oli.

Dogger ei ole sellainen ihminen, joka väittää että kaikki on hyvin, jos hän hyvin tietää että niin ei ole. Hänen vaikeutensa kertoi kaiken tarvittavan.

Vaikka sanottavaa olisi ollut paljon, puhuimme junnassa vain vähän. Katselimme molemmat ilmeettömin kasvoin sateen piiskaamasta ikkunasta ohi vilahtelevaa maisemaa, joka hiipivässä hämärässä oli vanhojen mustelmien värinen.

Silloin tällöin vilkaisin Doggeria, mutta huomasin etten enää osannut tulkita hänen ilmeitään.

Dogger oli sodan aikana ollut isän kanssa japanilaisella vankileirillä ja kärsinyt siellä hirvittävästi, ja hänen harvakseltaan toistuvat voimakkaat takauksensa tekivät hänestä kohtausten aikana kuin avuttoman ja itkevän pikkulapsen.

Olin kerran kysynyt, millä keinolla hän ja isä selvisivät leiriltä.

”Sitä yrittää pitää henkisesti selän suorana”, hän oli vastannut.

Poissa ollessani olin ollut jatkuvasti huolissani Doggerista, mutta kirjeen perusteella hän vaikutti voivan hyvin, mitä nyt ikävöi minua. Vankeuteni aikana Kanadassa olin saanut kirjeen ainoastaan Doggerilta, mikä kertoo karua kieltään de Lucen perheen sydämellisyydestä.

Tai no, olinhan toki saanut sarkastisen viestilapun hiljattain löytyneeltä serkultani Undinelta, jonka Kohtalo sekä hänen äitinsä karmea kuolema olivat johdattaneet Buckshawin kynnykselle. Undinen rooli perheessä jäisi nähtäväksi, mutta en elätellyt suuria toiveita hänen suhteensa. Hän oli vielä lapsi – kun taas minä kaksitoistavuotiaana tunsin maailmanmenoa paljon paremmin – joten en erityisemmin odottanut tuttavuutemme uudelleen herättelyä. Jos kotona kävisi ilmi, että Undine oli Kanadassa ollessani tonkinut tavaroitani, kartanossa puhkeaisi kahakka.

Oli jo pimeää, kun juna lopulta mateli Doddingsleyn asemalle, missä Clarence Mundyn taksi odotti meitä saateissa viedäkseen meidät Buckshawiin. Oli kalseaa, ja kostea ilma tunki vaatteiden alle. Junalaiturin himmeät lamput hohtivat aavemaisesti ja niiden ympärillä leijui keltaista usvaa, ja sen vuoksi tuntui kuin silmissäni olisi kyyneliä.

”Mukava nähdä taas, neiti”, Clarence kuiskasi ja tarttui lakkinsa lippaan minun noustessani autoon, mutta muuten hän pysyi vaiti, ikään kuin olisin näyttelijä rooliasussa ja maskissa astumassa näyttämölle sen vasemmasta reunasta, ja Clarence olisi näyttämöestari, joka oli ammattimaisen etäinen kunnioituksesta rooliani kohtaan.

Ajoimme Bishop's Laceyyn ja Buckshawiin hiljaisuuden vallitessa. Dogger katsoi vakaasti suoraan eteenpäin, ja minä tuijotin tiiviisti ikkunasta ulos ikään kuin yrittäisin tunkeutua pimeyden läpi.

Ei aivan sellainen kotiinpaluu, jota olin odottanut.

Rouva Mullet odotti meitä ovella ja hautasi minut käsi-varsiensa ja povensa uumeniin.

”Laitoin voileipiä”, hän sanoi omituisen karhealla äänellä. ”Naudanlihaa ja salaattia, suosikkitäytettäsi. Leivät ovat sänkysi vieressä kaapin päällä. Olet varmasti väsynyt.”

”Kiitos, rouva M”, huomasin sanovani. ”Sepä huo-
maavaista.”

Flavia de Luceko tällä tavalla puhui? Ei voinut olla totta!

Tämänhetkisessä mielentilassani viipale kuollutta lehmää ja pihalta haettu kasvinsuikale olivat ajatuksenakin yökötäviä, mutta jotenkin sain pidettyä mielipiteen sisälläni.

”Muut ovat jo menneet vuoteeseen”, rouva Mullet lisäsi tarkoittaen Feelyä ja Daffya ja ilmeisesti Undinea. ”Päivä on ollut raskas.”

Nyökkäsin, ja äkkiä mieleeni palasi muisto siitä miten olin saapunut Neiti Bodycoten tyttökouluun myöhään illalla. Perille saapuminen pimeään aikaan alkoi olla elämässäni kuin sääntö, ajattelin.

Oli kummallista, että verisukulaiseni eivät olleet ottamassa minua vastaan, vai olivatko odotukseni liian korkealla? Olin ollut poissa vain syyskuusta lähtien, mutta kai edes yksi heistä olisi...

Tukahdutin ajatuksen.

Varmasti joku olisi toivottamassa minut tervetulleeksi. Minua olisi ilahduttanut jopa Undine näyttämässä kieltään. Mutta ei – hänen nukkumaanmenoajansa oli mennyt jo aikaa sitten. Undine olisi jo niiden inhottavien unelmien parissa, jotka innoittivat häntä valveilla ollessa.

Silloin tulin ajatelleeksi Esmeraldaa. *Esmeralda!*

Rakas, kultainen, tärkeä Esmeralda, ylpeyteni ja iloni. Sillä, että Esmeralda oli Buff-Orpington-rotuinen kana, ei ollut minkään valtakunnan merkitystä. Rakkaus on rakkautta, löysi sitä mistä hyvänsä – vaikka sitten höyhenpuvun alta.

”Tulen heti takaisin”, sanoin rouva Mulletille. ”Käyn vain tervehtimässä Esmeraldaa ja sanomassa sille hyvää yötä.”

”On jo myöhä”, rouva Mullet sanoi ja kosketti kyynärpäätäni. ”Sinun pitää olla virkeänä aamulla, jotta jaksat mennä katsomaan isääsi.”

”Ei”, sanoin. ”Haluan mennä Esmeraldan luo”, sanoin ja käännysin ennen kuin hän ehti estellä minua.

”Flavia-neiti...” rouva Mullet sanoi, kun harpoin eteishallin poikki. Taakse vilkaistessani näin miten Dogger pyöritti päätään ikään kuin vastaan sanoen.

Puutarha oli märkä ja pimeä, mutta löysin silti helposti tien kasvihuoneeseen.

”Esmeralda!” huikkasin, sillä se varmaankin nukkui, enkä halunnut säikäyttää sitä. ”Arvaa kuka on tullut kotiin! Täällä on Flavia!”

Avasin lasioven ja sytytin sähkövalon. Paljaan hehku-
lampun loiste sai minut hetkeksi häikäistymään.

Nurkassa Esmeraldan häkki oli tyhjiään.

Suuren hämmästyksen hetkellä ihmismieli joutuu her-
kästi sivuraiteelle, mikä aiheuttaa epärationaalista käyttäy-
tymistä. Niinpä nostin häkin ilmaan ja kurkistin sen alle
– ikään kuin Esmeralda olisi tehnyt minulle käytännön
tervetuliaispidan: muuttunut yhtäkkiä ohueksi kuin sano-
malehti ja pujahtanut hihitellen häkin alle.

Ilmaan pelmahti pölypilvi, joka haihtui oviaukon ilma-
virtaan. Selvästikään häkkiin ei ollut koskettu vähään aikaan.

”Esmeralda?”

Niskavillani olivat pystyssä ja äänessäni kuului hätäannus.

”Esmeralda!”

”Kultaseni, olemme pahoillamme. Meidän piti kyllä
kertoa sinulle...”

Käännähdin ympäri ja näin rouva Mulletin ja Doggerin
seisomassa ovensuussa.

”Mitä sille on tehty?” kysyin vaativasti, mutta taisin
oivaltaa vastauksen jo ennen kuin sanat olivat päässeet
huuliltani.

”Olette syöneet sen, vai mitä?” sanoin, ja yhtäkkiä äänen-
sävyäni oli raivosta jäätävä. Katsoin heitä vuoron perään ja
toivoin epätoivoisesti vastaväitteitä: jotain yksinkertaista,
ilmeistä ja harmitonta selitystä.

Mitään ei kuitenkaan tullut. Eikä se mitään olisi hyödyt-
tänytkään, koska en olisi uskonut heitä.

Rouva Mullet kietoi käsivarret ympärilleen, osaksi kylmyyden takia, osaksi suojatakseen itseään.

”Kultaseni, meidän piti kyllä kertoa sinulle”, hän sanoi uudelleen.

Heidän ei kuitenkaan tarvinnut kertoa. Kaikki oli muutenkin aivan riittävän selvää. Näin sen mielessäni: häkki tempaistiin auki, joku tarttui lämpimään, pulleaan ja höyhenasuisen eläimeen, kuului kiihkeää ja pelokasta kaakatusta, kirves, pölkky, verta, lintu kynittiin, sisälmykset poistettiin, valmistettiin täyte, paisti ommeltiin kiinni, liha paistettiin ja leikattiin ja tarjoiltiin... syötiin...

Mitä kannibaaleja.

Kannibaaleja!

Raivasin tieni rouva Mulletin ja Doggerin ohi ja ryntäsin takaisin sisään.

Makuuhuoneeni oli lämmittämättömän itäsiiven perimmäisessä kolkassa omasta halustani, ja viereisessä huoneessa oli edesmenneen isoenoni Tarquin de Lucen laboratorio, joka oli rakennettu hänelle kuningatar Viktorian ajalla. Tar-eno oli kuollut yli kaksikymmentä vuotta sitten, mutta hänen laboratoriotaan pidettiin edelleen oikeana kemian ihmeenä – tai olisi pidetty, jos siitä olisi tiedetty.

Minun kannaltani oli onnekasta, että huone kaikkine hämmästyttävine esineineen oli jätetty oman onnensa nojaan siihen saakka, että olin ottanut sen omakseni ja alkanut itsekseni opetella kemiaa.

Kömmiin sängylleni ja otin avaimen katossa roikkuvasta seinäpaperin pullistumasta, jonne sen olin piilottanut. Napasin ikivanhasta kaapista niin ikään ikivanhan kumisen kuumavesipullon, avasin laboratorion oven avaimella ja astuin sisään.

Sytytin bunsenpolttimen, laitoin pitkäkaulaiseen pulloon vettä ja istuin tuolille katsomaan sen kiehumista.

Vasta silloin annoin itseni vuodattaa kuumia, katkeria kyyneliä.

Täällä, juuri tässä paikassa, Esmeralda oli useasti istunut koeputkitelineellä ja katsonut, kun keittelin koelasissa yhtä sen munista lounaaksi.

Jotkut varmaankin pitäisivät moitittavana sitä, että rakastan yli kaiken kanaa, mutta heille minä sanon: ”Haistakaa home!” Ihmisen ja eläimen välinen rakkaus ei kuole koskaan, toisin kuin säälistävän ihmislajin edustajille usein käy.

Palasin yhä uudestaan siihen, miltä Esmeraldasta oli tuntunut lopun koittaessa. Se raastoi sydäntäni niin kovasti, että minun oli hädettävä Esmeralda mielestäni ja ajateltava erästä toista kanaa, jonka olin kerran nähnyt pakenevan kirvestä maalaistalon pihalla, kun olin pyöräilemässä Bishop’s Laceyn lähistöllä.

Olin näissä mietteissä, kun ovelta kuului vaimea koputus. Kuivasin silmät pikaisesti hameenhelmaan, niistin nenän ja kysyin: ”Kuka siellä?”

”Täällä on Dogger.”

”Tule sisään”, sanoin ja toivoin, ettei ääneni kuulostanut liian kolealta.

Dogger astui ääneti huoneeseen. Hän alkoi puhua, ennen kuin minun täytyi avata suuni.

”Esmeraldasta”, hän sanoi ja odotti reaktiotani.

Nielaisin, ja onnistuin jotenkin pitämään vapinan poissa huuliltani.

”Eversti de Lucen oli mentävä Lontooseen selvittämään veroasiaa. Junassa hän joutui kosketuksiin influenssaviruksen kanssa – sitä on tänä vuonna liikkeellä paljon, joillain paikkakunnilla jopa enemmän kuin suuren epidemian vuonna 1918. Tauti puhkesi hämmästyttävän nopeasti. Influenssaa seurasi bakteerin aiheuttama keuhkokuume. Isäsi tarvitsi nopeasti lämmintä ja ravitsevaa lihalientä. Hän oli hyvin sairas, eikä hän saanut alas mitään muuta. Otan täyden vastuun, Flavia-neiti. Varmistin, että Esmeralda ei joutunut kärsimään. Se oli autuaassa olotilassa, koska rapsuttelin sitä leuan alta. Olen pahoillani, Flavia-neiti.”

Tyhjenin kuin vuotava ilmapallo suuttumuksen poistuessa minusta hitaasti. Miten voisin vihata ihmistä, joka todennäköisesti oli pelastanut isäni hengen?

En löytänyt tilanteeseen sopivia sanoja, joten pysyin hiljaa.

”Pelkään, että maailmamme on muuttumassa, Flavia-neiti”, Dogger sanoi viimein, ”eikä välttämättä parempaan suuntaan.”

Yritin ymmärtää, mihin hän sanoillaan viittasi, jotta osaisin vastata ymmärtäväisesti.

”Isä”, sanoin lopulta. ”Miten hän voi? Kerro totuus, Dogger.”

Doggerin otsalla häilähti varjo kuin epämiellyttävän ajatuksen aavistus. Olin hänen puheidensa perusteella pystynyt päättämään, että hän oli joskus ollut varsin pätevä lääkintäihminen, mutta sota oli tehnyt hänestä hakkelusta. Hän ei kuitenkaan pystynyt väistämään suoraa kysymystä, vaikka sillä oli hänelle hintansa, ja sen vuoksi rakastin häntä entistäkin enemmän.

”Hän on vakavasti sairaana”, Dogger sanoi. ”Hänen palatessaan Lontoosta hän yski jo rajusti ja kuumetta oli lähemmäs 39 astetta. Influenssavirus tekee sellaista. Se myös tuhoaa nenän ja kurkun luonnollisia bakteereja, minkä johdosta taudinaiheuttajat pääsevät keuhkoihin. Näin bakteerisyntyinen keuhkokuume voi kehittyä.”

”Kiitos, Dogger”, sanoin. ”Arvostan suorapuheisuuttasi. Kuoleeko isä?”

”En tiedä, Flavia-neiti. Kukaan ei tiedä. Tohtori Darby on hyvä mies. Hän tekee kaiken voitavansa.”

”Kuten?” Tarpeen vaatiessa osaan olla armoton.

”Amerikassa on kehitetty uusi lääke, aureomysiini.”

”Klooritetrasykliini!” sanoin. ”Se on antibiootti!”

Aineen löytäminen missourilaisesta maaperänäytteestä ja sen eristäminen oli mainittu julkaisussa *Yhteenvedoja ja artikkeleita kemian alalta*, joka tuotiin Buckshawiin säännöllisesti kuin kemiallinen kello yhä edelleen, kaksi vuosikymmentä Tar-enon kuoleman jälkeen – hän oli tehnyt

elinikäisen tilauksen, eikä kukaan perheestäni ollut tullut kertoneeksi toimitukseen hänen poismenostaan.

”Onneksi keksit sen!” sanoin varmana siitä, että Dogger oli osallistunut isän hoitamiseen.

”Tohtori Darbylle meidän pitää olla kiitollisia. Unohtamatta tietenkään lääkkeen löytäjää.”

”Sehän on selvä!”

Painoin mieleeni, että minun pitäisi muistaa iltarukouksessani sitä amerikkalaista kasvitieteilijää – tohtori Duggar hän taisi olla nimeltään? – joka oli eristänyt ainetta Missourissa kasvimaalta otetusta multanäytteestä.

”Miksi hän alkoi kutsua sitä nimellä aureomysiini?”

”Koska se on väriltään kultaista. *Aureus* on kreikkaa ja tarkoittaa kultaa, ja *mykes* tarkoittaa sientä.”

Kuinka yksinkertaista kaikki olikaan, kun mentiin asioitten ytimeen! Miksei elämä voinut olla yhtä suoraviivaista kuin mikroskoopin puoleen kumartunut mies Missourissa?

Silmäni tuntuivat raskailta. *Rautaiset silmäluomet*, mieleeni tuli. Tukahdutin haukotuksen.

En ollut nukkunut kunnolla iäisyysiin. Ja kuka tietää, milloin saisin siihen seuraavan tilaisuuden?

”Hyvää yötä, Dogger”, sanoin kuumavesipulloa täyttyäessäni. ”Ja kiitos.”

”Hyvää yötä, Flavia-neiti”, hän sanoi.